

Kansainvälinen liikkuvuus VIRTA-opintotietopalveluun –projekti

Tilannekatsaus 16.12.2014

Mari Marttila, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy

1 Tausta

Kansainvälinen liikkuvuus VIRTA-opintotietopalveluun –projektin tavoitteena on yhdistää Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon VIRTA-opintotietopalvelu, korkeakoulujen rekisteröimät tiedot kansainvälisestä opiskelijaliikkuvuudesta sekä Tilastokeskuksen, Kansainvälisen liikkuvuuden yhteistyökeskus CIMOn, opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Opetushallituksen (OPH) tiedonkeruut alkuvuoteen 2017 mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön, Tilastokeskuksen, Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO:n, Opetushallituksen ja CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n asiantuntijat laativat tapaamisessaan 2.9.2014 yhteisen näkemyksen siitä, miten opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden kansainväliseen liikkuvuuteen liittyviä tietoja jatkossa koottaisiin ja poimittaisiin eri viranomaisten tiedonkeruissa. Suunnitelman tarkentamiseksi ja yksimielisen näkemyksen löytämiseksi keskustelua on tämän jälkeen jatkettu yhdessä korkeakoulujen kanssa.

Uudet kansainväliseen liikkuvuuteen liittyvät tiedonkeruut aloitettaisiin vuonna 2017. Muutoksen tavoitteena on credit mobility -tietojen tuottamista tietovarannosta. Tämä edellyttää korkeakouluissa kansainvälisen liikkuvuuden hallinnan ja opiskelijarekistereiden tietojen yhdistämistä. Samalla korkeakoululaitoksen yhteistä tietoarkkitehtuuria laajennetaan koskemaan kansainvälisen liikkuvuuden jaksoja.

Suunnitelmana on siirtää kaikki sovittavat tiedot Korkeakoulujen valtakunnalliseen tietovarantoon, VIRTA-opintotietopalveluun, ja kerätä tietoa tietovarannossa olevasta tiedosta eri tiedonkeruiden ajankohtina. Tietovarannosta tietoa voitaisiin välittää myös korkeakoulujen omia prosesseja tukeviin palveluihin.

Tavoitteena on, että suunnitellut lisäykset saataisiin tietomalliin siten, että **vuoden 2016 tietoja kirjattaisiin korkeakouluissa uusien määritysten mukaisesti**. Tietomalli ja tietovarannon rakenne siis päivitettäisiin jo vuoden 2014 aikana. Muutokset korkeakoulujen tietojärjestelmissä olisi saatava kuntoon vuoden 2015 puoliväliin mennessä, jotta vuonna 2017 voitaisiin tehdä vuotta 2016 koskevat tiedonkeruut tietovarannosta.

2 Viranomaistiedonkeruiden nykytilanne

Nykyisin CIMO kerää tietoa kaikista opiskelijan liikkuvuusjaksoista. Tiedonkeruu tapahtuu nettilomakkeella kerran vuosittain tammikuussa. CIMO toimittaa korkeakouluille tiedonkeruun ohjeen vuoden lopulla, vuonna 2014 marraskuun puolivälissä. Vuoden 2014 liikkuvuustilastoinnin ohjeet ovat saatavissa osoitteesta http://www.cimo.fi/tilastot/liikkuvuustilastoinnin_ohjeet_korkeakouluille.

Jatkossa myös Tilastokeskus tilastoi vähintään 3 kuukautta pitkistä opiskelijan liikkuvuusjaksoista pisimmän. Lisäksi Tilastokeskus kerää tiedon tutkintoa suorittavien opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden toisen asteen tutkinnon suoritusmaasta. Laajennettaessa tietovarannon tietosisältöä liikkuvuusjaksoihin on perusteltua sisällyttää kaikki liikkuvuusjaksot, jotta kattavan tiedontuotannon ohella tietovarantoa voitaisiin jatkossa hyödyntää myös liikkuvuutta tukevista korkeakoulujen toteuttamissa tietojärjestelmäpalveluissa.

3 Mahdolliset toteutustavat

KOTA-seminaarissa Jyväskylässä 18.9. esiteltiin muistio Opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden kansainvälistä liikkuvuutta koskevista tiedoista ja tiedonkeruusta osaksi VIRT-Opintotietopalvelua (löytyy esim. osoitteesta <https://confluence.csc.fi/display/VIRTA/KV-tietojen+keruu>). Tässä muistiossa esiteltiin kolme mahdollista toteutustapaa tiedonkeruulle ja tietojen siirrolle.

A, B ja C ovat vaihtoehtoisia toteuttamistapoja. A:n ja B:n ero on siinä, että A:ssa tehdään erikseen liikkuvuusjaksotieto, ja B:ssä laajennetaan opiskeluoikeustietoa. Vaihtoehto C:ssä tallennettaisiin toisen asteen tutkinnon suoritusmaa korkeakouluissa, kun A:ssa ja B:ssä se tallennettaisiin muualle.

Asiantuntijaryhmä linjaa, mitä näistä toteuttamistavoista lähdetään käyttämään. Päätöstä ei ole tehty, mutta joulukuussa 2014 näyttää siltä, että C-vaihtoehtoa ei tulla tässä toteuttamaan. Nyt tehtävä valmistelu toteutukselle on vaihtoehtoon A muotoista, eikä vielä ole tullut ilmi syytä, jonka vuoksi tämä tulisikin toteuttaa B-muodossa. Valintaa ei kuitenkaan ole vielä lukittu.

A. Liikkuvuusjakso (tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijat)

Vaihtoehtossa A myös saapuvien opiskelijoiden liikkuvuusjaksot tallennettaisiin liikkuvuusjaksotietona, jolloin kaikki uudet tietosisällöt olisivat uudessa liikkuvuusjakso-tietojoukossa.

- Liikkuvuusjaksoon liittyvä Opiskelija
- Liikkuvuusjakson yksilöivä id
- Liikkuvuusjakson myöntäjä (suomalainen korkeakoulu)
- Liikkuvuusjaksoon liittyvän koulutuksen id
- Liikkuvuusjaksoon liittyvän koulutuksen valtakunnallinen id
- Liikkuvuusjaksoon liittyvä opiskeluoikeus
- Liikkuvuusjakson alkamispäivämäärä
- Liikkuvuusjakson päättymispäivämäärä (arvioitu, mikäli tulevaisuudessa)
- Liikkuvuusjakson liikkuvuusohjelma (vaihtoehto B saapuvien osalta)
- Liikkuvuusjakson kohdema
- Liikkuvuusjakson liikkuvuuden tyyppi (opiskelijavaihto / kansainvälinen harjoittelu eli harjoittelijavaihto)
- Liikkuvuusjakson saapuvan opiskelijan opiskeluoikeuden koulutusaste kotikorkeakoulussa (vaihtoehto A saapuvien osalta)

- Liikkuvuusjakson saapuvan opiskelijan opiskeluoikeuden lähtömaa (varsinainen opiskelumaa) (vaihtoehto A saapuvien osalta)
- Liikkuvuusjakson saapuvan opiskelijan opiskeluoikeuden koulutuksen tyyppi suomalaisessa ammattikorkeakoulussa (vaihtoehto A saapuvien osalta)

B. Opiskeluoikeustiedot

Vaihtoehdossa B opiskeluoikeustietoja laajennettaisiin niin, että ne sisältäisivät saapuvien opiskelijoiden kv-liikkuvuutta koskevat tiedot.

- Tarkennus: Myös saapuvien kv-vaihto-opiskelijoiden opiskeluoikeuksien tuominen tietovarantoon pakolliseksi
- Tarkennus: Opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä ja päättymispäivämäärä pitäisi asettaa päivämäärän tarkkuudella vaihtojakson todellisen pituuden mukaiseksi
- Uusi attribuutti: saapuvan opiskelijan opiskeluoikeuden koulutusaste kotikorkeakoulussa (vaihtoehto B)
- Uusi attribuutti: saapuvan opiskelijan opiskeluoikeuden liikkuvuusohjelma (vaihtoehto B)
- Uusi attribuutti: saapuvan opiskelijan opiskeluoikeuden lähtömaa (varsinainen opiskelumaa) (vaihtoehto B)
- Uusi attribuutti: saapuvan opiskelijan opiskeluoikeuden koulutuksen tyyppi suomalaisessa ammattikorkeakoulussa (vaihtoehto B)

C. Opiskelijan tiedot

Vaihtoehdossa C opiskelijan opintoja edeltävä 2. asteen suoritusta koskeva tieto tallennettaisiin korkeakouluissa opiskelijakohtaisesti tietovarantoon tuotaviin tietoihin.

- 2. asteen/keskiasteen viimeisimmän pohjakoulutustutkinnon suoritusmaa (vaihtoehto C)
- 2. asteen/keskiasteen viimeisimmän pohjakoulutustutkinnon suoritusajankohta (vaihtoehto C)

4 Aikataulu

Tavoitteena on, että suunnitellut lisäykset saataisiin tietomalliin (kts. kohta 7) siten, että vuoden 2016 tietoja kirjattaisiin korkeakouluissa uusien määritysten mukaisesti. Tietomalli ja tietovarannon rakenne siis päivitettäisiin vielä vuoden 2014 aikana. Muutokset korkeakoulujen tietojärjestelmissä olisi saatava kuntoon vuoden 2015 puoliväliin mennessä, jotta vuonna 2017 voitaisiin tehdä vuotta 2016 koskevat tiedonkeruut tietovarannosta.

5 Testipöiminnat

Joulukuussa 2014 CSC toteutti kv-liikkuvuuden testipöimintoja tietovarannosta. Pöiminnolla haluttiin selvittää, paljonko löytyy 3kk:n liikkuvuusjaksoja nykyisistä Virran tiedoista. Virrasta pöimittiin tiedot henkilöistä, jotka tietyissä korkeakouluissa olivat vuoden 2013 aikana suorittaneet vähintään 15op ulkomailla suoritettuja opintoja (opintosuorituksia, jotka on hyväksiluettu, ja joiden roolissa ”lähde” on organisaatio: ”ulkomainen korkeakoulu” tai ”ulkomainen oppilaitos”) ja näitä verrattiin korkeakoulun

Cimolle lähettämiin tietoihin yli 3kk:n liikkuvuusjaksojen määrästä vuonna 2013. Poiminta on tehty yhteistyössä HY:n kanssa, ja lopputuloksena oli VIRTATA 623 lähtevät / 967 saapuvat - CIMO 745 / 1057 (-Vipunen 722 / 1018). Virran nykytietosisällöstä oli siis löydettävissä suunnilleen samaa suuruusluokkaa olevat liikkuvuusjaksojen määrät. Lukumäärien erolle on monta mahdollista syytä, kuten hyväksilukujen puutteet ja liikkuvuusjaksot, joilla suoritetaan alle 15 opintopistettä. Harjoittelujaksot eivät kuuluneet poimintaan, sillä ulkomailla suoritettuja harjoitteluja ei toistaiseksi tietovarantoon tuoda.

Sama poiminta voidaan tehdä jokaisen korkeakoulun kohdalla. Saattaisi olla hyödyllistä tehdä opintopistekertymähistogrammi VIRTATA-pohjaisesti ja katsoa, miten pisteitä oikeasti hyväksiluetaan järjestelmiin ja miten vaihdossa suoritettut opintopisteet jakautuvat henkilöä kohti. Asiantuntijaryhmä ei kuitenkaan kokouksessaan 15.12.2014 pitänyt tällaisten tietojen selvittämistä asiana, johon kannattaisi käyttää aikaa.

6 Asiantuntijaryhmä

Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon ja OKM:n tiedonkeruiden ohjausryhmä nimesi kokouksessaan 1.12.2014 projektille asiantuntijaryhmän. Asiantuntijaryhmän tehtävänä on varmistaa korkeakoulujen toiminnan ja sen tietosisällön ymmärtäminen siten, että projektin tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavat ratkaisut, yhteinen sanasto, luokittelu ja tiedonsiirtomallit määritellään muodossa, jossa ne tukevat korkeakoulujen toimintaa ja mahdollistavat viranomaisten tietotarpeiden täyttämisen. Kansainvälisen liikkuvuuden tietojen ja VIRTATA-opintotietopalvelun puitteissa asiantuntijaryhmä:

- Käsittelee ratkaisut yhteen toimivuuden määrittämisiksi (tiedot, luokittelut, tiedonsiirrot)
- Tukee viranomaisia näiden vastuulla olevien luokitteluiden ym. Kehittämisessä
- Ehdottaa linjauksia tietosisältöä koskeviksi rajauksiksi
- Selvittää ja huomioi muiden kuin toimeksiannossa mainittujen tietovirtojen vaatimuksia
- Ennakoi ja tunnistaa korkeakoulujen oman toiminnan tarpeista vaatimuksia

Asiantuntijaryhmän jäsenet:

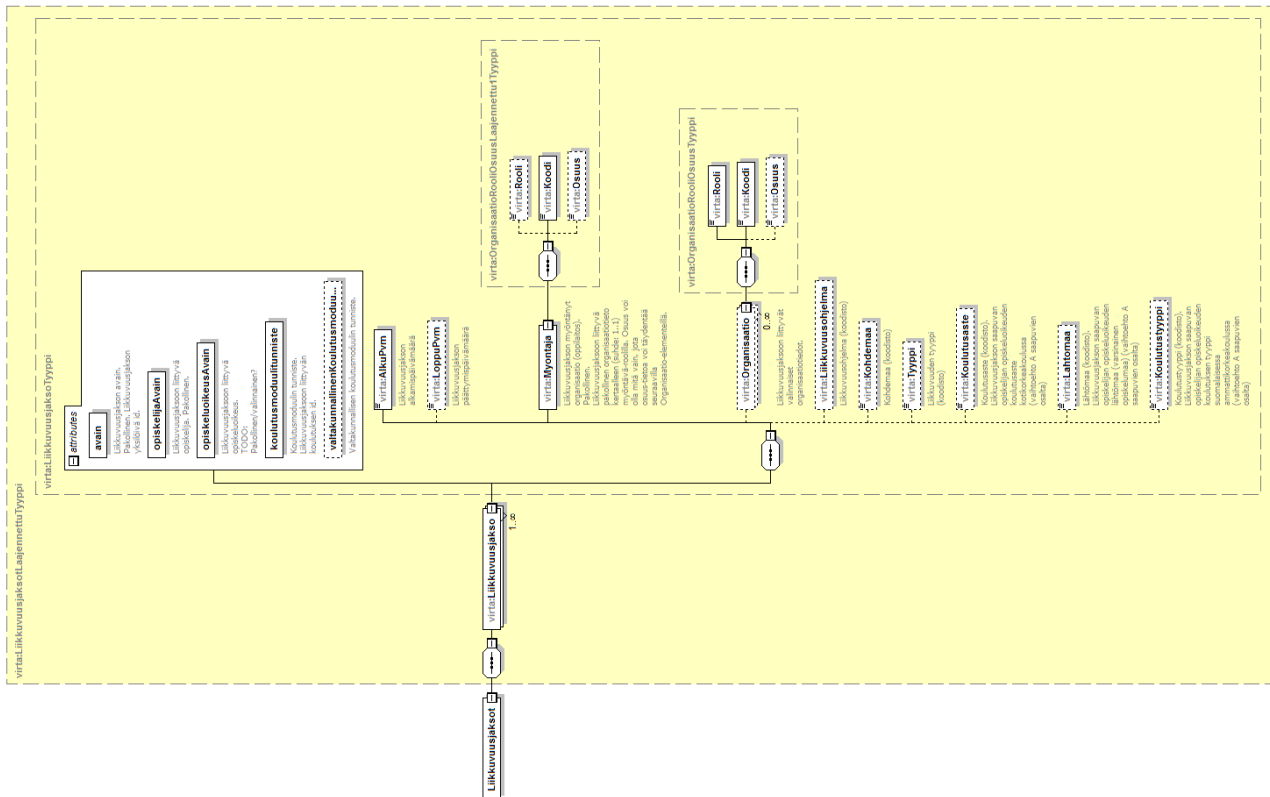
1. Irma Garam, CIMO
2. Jukka Haapamäki, OKM
3. Marjo Hiisijärvi, HH
4. Hannele Husa, SeAMK
5. Niina Jokela, HY
6. Alli Järvinen, LUT
7. Helli Kitinoja, SeAMK
8. Hanna Kosteila, HH
9. Mia Laurila, UEF
10. Jenni Leinonen, Metropolia
11. Päivi Lignell, TTY
12. Katja Liimatainen, JAMK
13. Mari Marttila, CSC
14. Antti Mäki, CSC
15. Sami Niemelä, Oamk
16. Ville Paananen, TuAmk
17. Mari Pohjola, Laurea
18. Timo Rantanen, JyU

19. Neea Salo, Oamk
20. Petri Sane, CSC
21. Jaana Severidt, LaY
22. Maarit Tenhunen, LaY
23. Mika Tuononen, TK
24. Tarja Nieminen, TaY
25. Sari Pulkinen, TaY
26. Kirsi Tolvanen, TAMK
27. Eija Airio, HY

Asiantuntijaryhmän toiminnan pohjaksi CSC:llä on tehty esiselvitystyötä ja tavattu muutaman korkeakoulun edustajia kasvotusten. Asiantuntijaryhmän kanssa on sovittu, että ryhmä kokoontuu 1-2 kertaa kuukaudessa lähtökohtaisesti ACP-kokouksessa. Alkuvuodelle 2015 on suunniteltu työpajoja. Toistaiseksi asiantuntijaryhmä on kokoontunut kahdesti: 19.11. sekä 15.12., molemmat kahden tunnin ACP-kokouksia. Tapaamisten tallenteet ja muistiinpanot on löydettävissä Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon wikisivuilta. Asiantuntijaryhmän sähköpostilista on kv-virta (at) postit.csc.fi.

7 Tietomalli

CSC on luonut liikkuvuusjakso-tiedon osalta XML-skeemojen muutosehdotuksen (alla), jota asiantuntijaryhmä kommentoi kokouksessaan 15.12.2014. Tietomalli herätti joitain kysymyksiä – keskustelu löytyy osoitteesta <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=48923669>. Tätä tietomallimuutosta aloitettaneen toteuttamaan tammikuun alun ohjausryhmän kokouksen jälkeen.

8 Projektin haasteita ja ratkaistavia kysymyksiä

8.1 Erilaiset korkeakoulujen käytössä olevat työkalut

Korkeakouluilla on käytössä erilaisia opiskelijarekistereitä ja liikkuvuudenhallintajärjestelmiä.

Opiskelijatietojärjestelmistä yleisimpiä ovat Oodi, Asio, Winha ja Opsu.

Liikkuvuudenhallintajärjestelmistä suosituimpia ovat Mobility Online, Solemove ja MoveOn. Näiden sekä muutamien muiden harvinaisempien ohjelmien erilaisia yhdistelmiä on käytössä toistakymmentä.

Projektissa tulisi pystyä luomaan kaikille korkeakouluille malli, jolla he voisivat tuoda omat kansainvälisen liikkuvuuden tietonsa järjestelmistään tietovarantoon.

Lisäksi sekä liikkuvuudenhallinta- että opiskelijatietojärjestelmät ovat jatkuvassa muutoksessa, mikä saattaa aiheuttaa lisähaasteita. Turun ja Tampereen yliopisto ovat juuri kehittäneet yhdessä omat liikkuvuudenhallintaohjelmat Venlan ja Väinön, joihin ne hiljalleen ovat siirtymässä. VY on päivittämässä liikkuvuudenhallintajärjestelmäänsä, mikä heidän mukaansa tullee sekoittamaan joitakin tietoja. VAMK taas käy keskustelua Winhan tulevaisuudesta. Jos jo neljän korkeakoulun kanssa käydyissä keskusteluissa selviää, että kolmeen niistä on tulossa joitain muutoksia, on tämä varmasti otettava huomioon isoakin kuvaa piirrettäessä.

8.2 Tietojen siirtäminen korkeakouluista tietovarantoon

Tietojen siirtämisestä Virtaan on kahta koulukuntaa. Osa oppilaitoksista suhtautui nihkeästi ajatukseen kaikkien kv-liikkuvuustietojen siirtämisestä opiskelijarekisteriin, vaan haluaisi ennemmin Virtaan siirrettävien tietojen tulevan useammasta kuin yhdestä lähteestä. VY (ja sen mukaan myös koko muu Oodi-konsortio) taas on vahvasti sitä mieltä, että myös kv-liikkuvuuden tiedot tullaan tuomaan Virtaan Oodin kautta.

Erillisistä järjestelmistä tietoja siirrettäessä voinee muodostua ongelmaksi se, että saapuvien opiskelijoiden osalta liikkuvuudenhallintajärjestelmässä ei lähes koskaan ole opiskelijanumeroa tai henkilötunnusta, vaan tunnisteena toimivat esimerkiksi nimi ja syntymäaika (kts. alla).

8.3 Opiskelijan tunnistaminen

Keskusteluissa korkeakoulujen kanssa on selvinnyt, että liikkuvuudenhallintajärjestelmissä (jossa tiedot liikkuvuusjaksoista usein ovat), ei kaikkia opiskelijoita voi tunnistaa henkilötunnuksen tai opiskelijanumeron perusteella, vaan tunnistustapa vaihtelee. Tämä saattaa tuottaa ongelmia, jos tietoja tuodaan Virtaan suoraan liikkuvuudenhallintajärjestelmästä eikä esimerkiksi Oodin kautta. Ongelmaa esiintyy erityisesti saapuvien opiskelijoiden kohdalla.

Esimerkiksi Helsingin yliopistossa, joka raportoi liikkuvuusjaksonsa suoraan liikkuvuudenhallintajärjestelmästä Mobility Onlinesta, on saapuvien osalta vain hyvin pienellä joukolla järjestelmään merkattu henkilötunnus eikä kenelläkään opiskelijanumeroa. Lisäksi lähtevien osalta henkilötunnus on järjestelmässä vain niiltä, joille korkeakoulu maksaa apurahaa – ei siis esimerkiksi lainkaan henkilöillä, joiden liikkuvuusjakso kestää alle kolme kuukautta. Opiskelijanumero sen sijaan löytyy kaikilta lähteviltä.

Mikäli kaikki kansainvälisen liikkuvuuden jaksot olisi yhdistettävissä henkilöihin samalla tavalla (esimerkiksi henkilötunnuksella tai kansallisella oppijatunnuksella), olisi mahdollista selvittää kansainvälisen liikkuvuuden kasaantumista. Tällä hetkellä ei ole mitään mahdollisuutta tietää, kasaantuuko kansainvälisyys eli käyvätkö samat henkilöt liikkuvuusjaksoilla eri korkeakouluista.

8.4 Hyväksiluvut

a. Heitto opintopisteissä

Ulkomailla suorittajien opintojen hyväksiluku on tällä hetkellä täysin opiskelijoiden vastuulla, eivätkä ulkomaisista oppilaitoksista tuoduissa suoritusotteissa näkyvät pistemäärät vastaa oikeasti hyväksiluettujen opintojen pistemäärää. OKM:n opintopistetiedonkeruissa oikeasti ainoita valideja opintopisteitä ovat hyväksiluetut, mutta käytännössä tiedonkeruissa voidaan raportoida suurempi määrä (vaihdossa suoritettut).

b. Viive hyväksiluvuissa

Opiskelija saattaa hyväksilukea liikkuvuusjaksolla suorittamat opintonsa vasta vuosia vaihdon jälkeen, jolloin ne eivät ehdi tiedonkeruisiin tai menevät väärälle vuodelle.

c. Hyväksilukujen päivämäärä

Korkeakouluilla ei ole ollut yhteistä sopimusta siitä, mikä merkataan ulkomailla suoritettujen opintojakson suorituspäiväksi, jos saapuvan opiskelijan transcript of recordsissa ei ole opintojakson alkuperäistä suorituspäivää. Asiantuntijaryhmän kokouksessa 15.12. todettiin, että jos liikkuvuusjaksolla suoritettujen opintojakson suorituspäivämäärää ei tunneta, voidaan sopia käytännöksi, että suorituspäiväksi voidaan aina kirjata liikkuvuusjakson loppumispäivämäärä. On mahdollista, että näin ei näy erikseen esim. erasmus-vaihdon jälkeen suoritettuja freemover-opintoja, mutta tätä ei pidetty ongelmallisena.

d. Hyväksiluku toisiin korkeakouluihin

Yhdessä korkeakoulutapaamisessa nostettiin esiin vaihto-opinnoissa suoritettujen opintojen hyväksilukeminen muihin yliopistoihin. Nyt opiskelijalle on mahdollista mennä korkeakoulun A vaihtosopimuksella opiskelemaan ulkomaille, palata sieltä ja vaihtaa Suomessa korkeakouluun B ja yrittää hyväksilukea ulkomailla suoritettut opinnot siellä - tässä vielä onnistuen. Tällainen toiminta ei saisi olla mahdollista.

8.5 Alle kolmen kuukauden vaihtojen epätarkka määrä

Alle kolmen kuukauden liikkuvuusjaksot eivät aina liity korkeakoulujen rahoitusmalliin, joten niitä ei aina kirjata ylös täysin tarkasti. Esimerkiksi Helsingin yliopistolla tiedekunnat vastaavat itsenäisesti tällaisten liikkuvuusjaksojen kirjaamisesta, ja riippuu tiedekuntien resursseista, kuinka tarkasti määrät saadaan kirjattua ylös. Tämä on ongelma, sillä määritelmällisesti kaikki liikkuvuusjaksot tulisi kuitenkin tuoda tietovarantoon.

8.6 Jatko-opiskelijoiden liikkuvuuden tiedot

CIMOn tilastointi kattaa nykyisellään myös jatko-opiskelijoiden liikkuvuusjaksot. OKM taas kerää tietoa yliopiston henkilöstön kansainvälisestä liikkuvuudesta. Tällaisessa tilanteessa korkeakoulu joutuu ajoittain miettimään, kumpaan kategoriaan tietty liikkuvuusjakso merkitään vai merkitäänkö se molempiin. Kaikki jatko-opiskelijoiden liikkuvuusjaksot eivät joidenkin nykytulkintojen mukaan menisi henkilöstötiedonkeruuseen vaan kuuluisivat opiskelijaliikkuvuuteen, joten luokittelua täytyy tarkentaa ja on sovittava yhteisestä käytännöstä.

8.7 Ohjelmallisten muutosten

CIMOn tiedonkeruissa aikaisemmin käytetty vaihto-ohjelmallista on todettu vanhentuneeksi, joten CIMO on toimittanut asiantuntijaryhmälle joulukuussa 2014 luonnoksen uudesta ohjelmaluokituksesta:

Koodi	Ohjelma / Liikkuvuusjärjestely
	EU-ohjelma (esim. Erasmus+)
	Pohjoismaiden ministerineuvoston ohjelma (esim. Nordplus)
	Muu kansainvälinen ohjelma / rahoitus (esim. Fulbright, ISEP, IASTE)
	Kansallinen ohjelma / rahoitus (CIMOn hallinnoimat ohjelmat)
	Korkeakoulun oma sopimus / rahoitus
	Opiskelijan oma järjestely (free mover)
	Muu
	Tuntematon

Ehdotuksesta keskusteltiin 15.12. asiantuntijaryhmän kokouksessa, ja sitä pidettiin pääosin hyvänä. Kokouksessa todettiin, että luokille olisi hyvä luoda uudenlaiset koodiarvot, jotta ne eivät sekoitu vanhoihin. Luokitusehdotus on huomattavasti nykyistä luokitusta suppeampi, mutta tätä pidettiin yleisesti positiivisena asiana.

Kokouksessa toivottiin, että luokitteluun voisi avata luokkien sisältöä vähän tarkemmin (erityisesti luokat kolme ja neljä), jotta mahdolliset tulevat uudet ohjelmat osaisi sijoittaa oikeaan luokkaan. Huomautettiin, että on olemassa ohjelmia, jotka ovat muita kansainvälisiä ohjelmia, joita CIMO rahoittaa Suomessa - pitäisi täsmentää, mihin tällaiset ohjelmat kuuluvat.

Harjoitteluohjelmien puuttumista ihmeteltiin, mutta liikkuvuusjakson tyyppi kertoo jakson olleen harjoittelu. Kokouksessa myös pohdittiin, ovatko kaikki kansalliset ohjelmat CIMOn hallinnoimia, ja päädyttiin siihen, että ovat.

Kokouksessa myös nostettiin esiin, että tietojärjestelmätasolla luokkia pitänee olla enemmän, sillä Erasmus-vaihdot on erotettava muista EU-ohjelmista Erasmus-raportointia varten. Luokittelua voitaisiin mahdollisesti muokata niin, että ylimmäinen luokka jaettaisiin luokkiin "Erasmus+" ja "Muu EU-ohjelma" tai niin, että "Muu EU-ohjelma" sisällytettäisiin "Muu kansainvälinen ohjelma"-kategoriaan. Asiaa tulee selvittää.

Korkeakoulut luokittelevat ohjelmat itse huomattavasti tarkemmalle tasolle. Tietovarantoon tietojen tulee tulla sellaisella tarkkuudella, jolla sitä tarvitaan korkeakoulujen ulkopuolella. Kokouksessa keskusteltiin mahdollisuudesta tuoda tiedot tietovarantoon samalla tasolla kuin mitä se oppilaitoksilla on, mutta se vaatisi jatkuvia suuria skeemojen muutoksia eikä sitä pidetty järkevänä.

8.8 Liikkuvuusjakson aikarajojen joustavuus

Kaikkia liikkuvuusjaksolla suoritettavia opintojaksoja ei aina kirjata liikkuvuusjakson aikarajojen sisään. Opintosuorituksia sijoitettaessa liikkuvuusjaksolle tulee liikkuvuusjakson aikarajojen olla joustavia esimerkiksi rästitenteissä suoritettujen opintojen sekä tenttien tarkastusaikojen (1kk) takia. Asiantuntijaryhmässä 15.12. todettiin, että saapuvan opiskelijan liikkuvuusjaksolle kuuluviksi opinnoiksi tulisi laskea liikkuvuusjakson aikana sekä järkevissä rajoissa sen jälkeen korkeakoulussa suoritettut opinnot, jollei henkilöllä ole toista opinto-oikeutta voimassa.

8.9 Opiskelu-oikeuden pituuden ja liikkuvuusjakson pituuden suhde

Korkeakoulu saattaa haluta ICT-järjestelmistään johtuvista syistä luoda opiskelu-oikeuden jo ennen saapuvan opiskelijan liikkuvuusjakson alkamista tai jatkaa sitä loppupäästä. Siksi asiantuntijaryhmä

päättyi 15.12., että opiskelijan opiskeluoikeusjakson saa olla varsinaista liikkuvuusjaksoa pidempi. Liikkuvuusjakso ei kuitenkaan saa olla pidempi kuin opiskeluoikeusjakso.

8.10 Yli 12 kuukauden pituiset liikkuvuusjaksot

Joissakin double degree –sopimukseen liittyvissä vaihdoissa liikkuvuusjakso on 18 kuukautta. Asiantuntijaryhmässä 15.12. määriteltiin, että tällainen liikkuvuusjakso sijoittuu aikajaksolle sen päättymispäivämäärän mukaan, mikäli sen kesto menee jonkin tarkasteluajakauden yli (esimerkiksi kalenterivuosi).

8.11 Saapuvan tohtoriopiskelijan merkitseminen

Keskusteluissa on selvinnyt, että ministeriö ei tarvitse erillistä tietoa, jos saapuva opiskelija on kotiyliopistossaan tohtoriopiskelijana, vaan tällaiset opiskelijat voidaan sijoittaa ylempään korkeakoulututkinnon tason opiskelijoiksi. Tohtoriopiskelijan luokka on siksi poistettu kyseisen tiedon koodistosta. Asiantuntijaryhmän kokouksessa 15.12. selvisi kuitenkin, että YTHS saattaa olla kiinnostunut asiasta, sillä kotiyliopistossaan tohtorivaiheessa oleva opiskelija ei ole täällä oikeutettu YTHS:n palveluihin. Tämä tulisi tarkistaa YTHS:ltä ja mahdollisesti palauttaa tohtoriopiskelijan koodi luokitukseen.

8.12 CIMOn tiedonkeruuseen liittyvät ongelmat

a. Harjoitteluiden tiedot

CIMO lähettää korkeakouluille vuosittain excel-taulukossa sen kautta harjoitteluun lähteneiden kyseisen korkeakoulun opiskelijoiden tiedot. Korkeakoulujen tulee lisätä ne omiin järjestelmiinsä (pitkälti manuaalisesti), jotta ne voivat lähettää tiedot takaisin CIMOille osana CIMOn tiedonkeruuta. Tämä turhauttaa monia korkeakouluja. Vielä hankalammaksi asian tekee se, että CIMO ei kysy (eikä siten korkeakouluille ilmoita) harjoitteluun lähtevien opiskelijoiden opiskelijanumeroa. Korkeakouluille tämä tarkoittaa sitä, että ne joutuvat ensin nimen perusteella etsimään henkilön opiskelijanumeron, ja tämän avulla lisäävät harjoittelut liikkuvuudenhallintajärjestelmään. Tämä tuottaa korkeakouluille valtavasti manuaalista työtä.

b. Kaksi vaihto-ohjelmaa saman vuoden aikana

CIMOn tiedonkeruussa ei ole mahdollista kirjata samalle opiskelijatunnisteelle kahta vaihto-ohjelmaa saman kalenterivuoden aikana, vaikka korkeakouluista löytyy useita opiskelijoita, jotka suorittavat kaksi liikkuvuusjaksoa vuodessa. Tämä on ollut joillekin korkeakouluille ongelmallista. Toiset korkeakoulut ovat ratkaisseet tämän ongelman niin, että he ovat merkanneet hakemusnumeron opiskelijatunnisteeksi, jolloin samalle henkilölle voidaan merkata useita liikkuvuusjaksoja.

8.13 Vuoden 2016 vaihtojen hakuaika

Syksyllä 2014 on saatu korkeakouluilta tietoa, että joidenkin vuoden 2016 vaihto-ohjelmien hakuaika on jo käynnissä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikilta vuonna 2016 liikkuvuusjakson suorittavilta henkilöiltä ei välttämättä saada kaikkia toivottuja tietoja.

8.14 Toisen asteen tutkinnon suoritusmaa

Syyskuussa 2014 julkaistussa tiedotteessa oli yhtenä tavoitteena tuoda tieto tutkinto-opiskelijan toisen asteen tutkinnon suoritusmaasta korkeakouluista tietovarantoon. Toisen asteen/keskiasteen viimeisimmän pohjakoulutustutkinnon suoritusmaatiedolla tarkoitetaan maata, jossa nykyinen korkeakouluopiskelija tai tutkinnonsuorittaja on suorittanut korkeakouluopintoihin oikeuttavan toisen

asteen eli keskiasteen tutkinnon. Jos henkilöllä on kaksi tai useampia toisen asteen/keskiasteen tutkintoja, niin huomioidaan viimeksi suoritettu tutkinto. Tämä tieto on Eurostat-vaatimus ja tietotarve koskee kaikkia tutkinto-opiskelijoita suomalaisissa korkeakouluissa.

Syyskuun tiedotteessa on todettu, että toisen asteen tutkinnon suoritusmaata koskeva tieto voitaisiin tallentaa valtakunnallisella tasolla kansalliseen osaamisen pääoman tietovarantoon, joka voisi tulla käyttöön Opintopolku.fi-palveluiden osana tai muutoin. Tämä kansallisen osaamisen pääoman tietovarantoon tiedon tallentaminen vaatisi uudenlaisia prosesseja, eikä sellaista palvelua ole nyt käytettävissä. Vaihtoehtoisesti ajateltiin, että jokainen korkeakoulu voisi erikseen tallentaa suoritusmaata koskevan tiedon omilla rekistereissään ja siirtää tiedon korkeakoulujen valtakunnalliseen tietovarantoon osana opiskelijan tietoja.

Toisen asteen tutkintojen suoritusmaan kirjaaminen on saanut korkeakouluilta huomattavan negatiivista vastakaikua. Suoritusmaata koskevan tiedon selvittäminen ja lisääminen korkeakoulujen rekistereihin vaatii korkeakoulusta riippuen enemmän tai vähemmän lisätyötä, ja lisäksi korkeakoulujen mahdollisesti samasta henkilöstä tallentamat ristiriitaiset tiedot muodostaisivat ongelman. Suurimpana ongelmana tässä pidetään sitä, että korkeakoulut itse eivät tietoa lainkaan tarvitse, ja pitävät tietojen keräämistä ja säilyttämistä vain ministeriön tarpeiden vuoksi ikävänä. Ei ole myöskään varmuutta siitä, saavatko oppilaitokset lain mukaan tällaista itselleen tarpeetonta tietoa säilyttää. Tieto olisi totta kai tulevaisuudessa mahdollista kerätä korkeakoulujen päässä, koska todistukset tarkastetaan joka tapauksessa, ja tiedon kirjaaminenkin olisi mahdollista. Historiatietojen saamista sen sijaan pidetään täysin mahdottomana.

Toisen asteen tutkinnon suoritusmaan tiedon tallentamista on laajasti pidetty enemmän Opintopolun kuin korkeakoulujen asiana. Vaikka päätöstä asiasta ei ole tehty, todettiin asiantuntijaryhmän kokouksessa 15.12.2014, että todennäköisesti toisen asteen tutkinnon suoritusmaatieta ei tulla opiskelijarekisteriin keräämään. Todennäköisesti tieto pyritään selvittämään Opintopolun ja todennetun osaamisen rekisterin kautta.